

בע"ח (קרית שמונה) 64252-01-25 - מוחמד הייב נ' מדינת ישראל

בע"ח (קרית-שמונה) 64252-01-25 - מוחמד הייב נ' מדינת ישראל-שמונה

בע"ח (קרית-שמונה) 64252-01-25

מוחמד הייב

נגד

מדינת ישראל

בית משפט השלום בקרית-שמונה

[13.03.2025]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא דוניא נסאר

החלטה

מונחת בפניי בקשה לעיון בחומרי חקירה, לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח חדש], תשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"").

כתב אישום וטענות הצדדים

נגד המבקש הוגש במסגרת ת.פ. 64412-02-24 כתב אישום, להלן עובדותיו:

במועד הרלוונטי לכתב האישום שרר בין הנאשם לבין מר הלל בן זכריה, (להלן: "הלל"), סכסוך מתמשך שעניינו בבעלות על שטחים חקלאיים.

על רקע חשדו כי הלל גרם לו נזק ברכב, התקשר הנאשם ביום 21.5.23 בשעה 15:00 למוקד 100 ובמהלך השיחה פירט הנאשם את חשדותיו ואיים באוזני המוקדנית באומרו: "אני רוצה שתשתלחי ניידת דחוף לשם לפני שיהיה רצח היום, והיום יהיה רצח, זהו נגמר הסיפור, אני אראה להם מה זה".

בשל כך יוחסה לנאשם עבירת איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, (להלן: "חוק העונשין").

בישיבת 16.1.25 כפר הנאשם בכתב האישום, טען כי עובדותיו לא מבססות עבירת איומים והוסיף כי הלל נחקר באזהרה ונדרשים נימוקי ההחלטה לסגור את התיק נגדו. התיק נקבע להוכחות.

בבקשה שהוגשה בתאריך 26.1.25 עתרה ההגנה לקבל לידה את ההחלטה והנימוקים בדבר אי העמדתם לדין של הלל; את הנחיות המשטרה באשר לקבלת החלטות בעניין המתלונן ורשימת חומר חקירה. לתמכיה בבקשה נטען כי מחומר הראיות עולה תמונה עובדתית שאינה מפורטת בכתב האישום לפיה הלל בצע עבירות חמורות כלפי המבקש ובני משפחתו וכן עבירה כלפי שוטרים, ועל כן נחקר באזהרה ביום 21.5.23 בגין עבירות של חבלה במזיד ברכב, היזק לרכוש במזיד, איומים והפרעה לשוטר במילי תפקידו. לאחר שלא הוגש נגד הלל כתב האישום, מתכוון המבקש להתגונן באמצעות טענה של הגנה מן הצדק בשל אכיפה בדרגת ביחס להלל ולתוקפים, הגם שמעשיהם חמורים יותר ממעשיו של המבקש בהתאם לכתב האישום. הודגש כי במהלך השנים העניקה הפסיקה פירוש מרחיב למונח "חומרי חקירה", הכולל כל ראיה השייכת באופן הגיוני לפריפריה של האישום, ובנסיבות מקרה זה חומר החקירה כולל את הנימוקים לסגירת התיק נגד הלל שהינם רלוונטיים לבירור טענת המבקש כי ננקטה כלפיו אכיפה בדרגתית. בתגובה הכתובה שהגישה המשיבה ביום 10.2.25 צוין כי לא ניתנו נחיות כלליות או ספציפיות ביחס להלל ולקבלת ההחלטה בעניינו וההמלצה לסגור את התיק נגדו ניתנה על ידי תובעת בדימוס, עו"ד מורן פוגל, שאושרה על ידי ר' שלוחת התביעות דאז, עו"ד ניבה ויזן. המשיבה הסכימה להעביר את רשימת חומר החקירה לסנגור והתנגדה להעברת נימוקי אי ההעמדה לדין של הלל בשל היותם תרשומת פנימית שאינה בבחינת חומר חקירה. בדיון שהתקיים בפניי ביום 20.2.25 חזר כל צד על טיעונו. הסנגור טען כי נימוקי סגירת התיק של הלל הם בעלי זיקת ענין ישירה לתיק המתנהל נגד המבקש. ב"כ המאשימה הפנה לסעיף 63 לחוק סדר הדין הפלילי ולפסיקה רלוונטית והעביר לעיוני את תיק החקירה הכולל את התרשומות בתיק.

דיון והכרעה

לאחר שהודיעה המשיבה כי רשימת חומר החקירה הועברה לסנגור וכי לא ניתנו כל הנחיות משטרתיות בנוגע לחקירה נגד הלל, הדיון התמקד בטענת הסנגור לפיה נימוקי סגירת התיק נגד הלל הינם בגדר חומר חקירה שיש להעבירו לידי ההגנה.

זכותו של נאשם לעיין בחומר חקירה הנוגע לכתב אישום נגדו מעוגנת בסעיף 74 לחסד"פ שקובע בזו הלשון: (א) הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאים הנאשם וסניגורו, וכן אדם שהסניגור הסמיכו לכך, או, בהסכמת התובע, אדם שהנאשם הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום, שבידי התובע ולהעתיקו....".

(ב) נאשם רשאי לבקש, מבית המשפט שאליו הוגש כתב האישום, להורות לתובע להתיר לו לעיין בחומר שהוא, לטענתו, חומר חקירה ולא הועמד לעיונו.

....

(ד) בעת הדיון בבקשה יעמיד התובע את החומר שבמחלוקת לעיונו של בית המשפט בלבד.

ההדגשות מכאן ואילך אינן במקור, ד.נ.

על תכליתו של סעיף 74 לחסד"פ, עמד בית המשפט העליון בבש"פ 4109/13 מדינת ישראל נגד פביאן דה פאס (07.07.13), (להלן: "בש"פ דה פאס").

"תכליתה של זכות העיון בחומר החקירה, בהתאם לסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, הינה לאפשר לנאשם הזדמנות מלאה ומיטבית להכין את הגנתו, מפני האישומים המיוחסים לו, ובכך לממש את זכותו להליך הוגן." המונח "חומר חקירה" אינו מוגדר בחוק וגבולותיו הותוו בהלכה הפסוקה שקבעה כי למונח תוענק פרשנות מרחיבה, כך נקבע בבש"פ דה פאס:

"משכך נקבע, לא אחת, כי למונח 'חומר חקירה' יש ליתן פירוש מרחיב, כך שכל חומר הקשור באופן ישיר או עקיף לאשמה, ונוגע ליריעה העובדתית הנפרסת בכתב האישום, יהווה 'חומר חקירה', במובנו של סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי. במסגרתו של מבחן רחב זה עשויים להיכלל גם מקרים שבהם הרלוונטיות של החומר שבמחלוקת להגנתו של הנאשם, אינה מובהקת, או כאשר החומר המבוקש אינו קשור במישרין לאישומים המיוחסים לאותו נאשם (ראו, לעניין זה, בש"פ 2837/13 אוהיון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2.5.2013); בש"פ 8406/12 אלמוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (3.12.2012); בג"ץ 9264/04 מדינת ישראל נ' בית משפט השלום בירושלים, פ"ד ס(1) 360 (2005); בג"ץ 620/02 התובע הצבאי הראשי נ' בית הדין הצבאי לערעורים, פ"ד נז(4) 625, 630 (2003))." יחד עם האמור, חזר בית המשפט העליון והבהיר כי אימוץ הגדרה רחבה מדי למונח חומר חקירה, עד כדי הגדרה חסרת גבולות, איננה רצויה, ועל הנאשם להצביע על קיומו של יסוד של ממש לטענתו, כי החומר המבוקש יתרום להגנתו, ובית המשפט לא יביא בחשבון אפשרויות הגנה ערטילאיות או רלוונטיות רחוקה ושולית, ולא יתיר "מסע דיג" לא ממוקד אחר חומר מתוך תקווה ספקולטיבית של ההגנה שמא ואולי ימצא באותו חומר סיוע לנאשם (בש"פ 7585/14 איתי שטרומ נגד מדינת ישראל (18.11.14)); בג"צ 233/85 עלי אל הוזייל ואח' נגד משטרת ישראל ואח', פ"ד לט(4), 124 (1985); בש"פ 7064/08 מדינת ישראל נגד ברקו (13.08.2009); בש"פ 6717/12 מדינת ישראל נגד אהרון, פסקה 11, (18.12.12) ובש"פ 6717/12 מדינת ישראל נגד אהרון (18.12.2012)). ולעניינו,

לאחר שעיינתי בחומר החקירה ובנימוקי סגירת התיק נגד הלל, ובחנתי את טענות הצדדים, נחה דעתי כי אין מקום להיעתר למבוקש.

ראשית, ידוע כי זכות העיון של הנאשם בחומר החקירה אינה זכות מוחלטת, ולה חריגים, ביניהם תרשומות פנימיות של המשטרה והתביעה. "אחד החריגים לזכות העיון שהוכרו בפסיקה - בנוסף לאלה שנזכרו לעיל - נוגע לתרשומות פנימיות בתיק המשטרה והפרקליטות. תרשומות אלה לא תיחשבנה ל"חומר חקירה" כל עוד אין מכילות מידע מהותי בנוגע לאישום. בבסיסו של חריג זה ניצב האינטרס הציבורי במתן האפשרות לעובדי ציבור להביע דעתם בחופשיות וללא מורא במהלך עבודתם, מבלי שיחששו שהדברים ימצאו דרכם לגורמים חיצוניים למערכת. התבטאותם החופשית של עובדי הציבור יש בה, כך על-פי תפישה זו, כדי לאפשר להם להביא לידי ביטוי את ניסיונם ועמדתם המקצועית ובכך להבטיח קבלתה של החלטה מקצועית, נכונה ומבוססת." בש"פ 6507/09 משה קצב נגד מדינת ישראל (13.9.09) פסקה 14.

נימוקי סגירת התיק נגד הלל הם של התובעת החתומה על כתב האישום ושל ראש השלוחה והם בבחינת תרשומת פנימית.

שנית, עיינתי בנימוקי התביעה לסגירת התיק נגד הלל ולא מצאתי כי יש בהם, על רקע חומר החקירה, כל רלוונטיות להגנה הנאשם, הגם כשבפיו טענה של אכיפה בררנית.

אכיפה בררנית הוגדרה בבג"ץ 6396/96 זקין נגד ראש עיריית באר שבע: "אכיפה בררנית היא אכיפה הפוגעת בשוויון במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני-אדם דומים או בין מצבים דומים לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד שיקול זר או מתוך שרירות גרידא". (8.6.1999), והיא "יכולה להקים הגנה מן הצדק מקום בו נאכף הדין באופן שונה, בין ביחס למעורבים באותה פרשה ובין כאשר מדובר בפרשות שונות, ובלבד שאין כל טעם רלוונטי המבחין ביניהם (ע"פ 3507/19 עבד אלסמך בורקאן נגד מדינת ישראל (03.12.2020)).

חומר הראיות מלמד כי בין הנאשם להלל סכסוך על רקע שימוש בשטח מרעה. במסגרת אותו סכסוך הוגשו בעבר תלונות הדדיות. בבוקר יום האירוע בנו של הנאשם עוכב לתחת המשטרה על רקע אותו סכסוך (חקירה באזהרה של הלל מיום 21.5.23 פסקה 3). הנאשם השאיר את רכבו באזור פארק הירדן סמוך לחד נס, (להלן: "המקום"), והגיע לתחנת המשטרה. לאחר שחזר לרכב מצא כי נגרמו לרכב נזקים. אז התקשר למוקד 100 של המשטרה ובישיחה מוקלטת אמר את המלל המאיים נשוא כתב האישום.

בעקבות השיחה של הנאשם למוקד 100 השוטרת עדן דהן, (להלן: השוטרת עדן"), הגיעה למקום, שם פגשה את הנאשם אשר אמר לה כי לא ראה את הלל פוגע ברכבו אך יודע שזה הוא. הוסיף הנאשם כי הלל עבר במקום קודם להגעת השוטרת עדן הציק לו. השוטרת ראתה את הלל בזמן שעבר במקום ונעמד בצד, ובהתאם לדוח הפעולה שלה, הלל הרים את הקול, ובזמן שביררה פרטים מול תחנת המשטרה, הלל הניע את רכבו, וחרף בקשתה כי יעצור, נסע מהמקום. בהמשך לכך הגיעה השוטרת עדן יחד עם בלשים למקום שנקרא "חוות מערבי" ושם עיכבה את הלל לתחנת המשטרה.

מדוח התובנות של מצלמות הגוף (מסמך טו' בתיק החקירה) עולה כי לאחר שהלל פגש את השוטרת עדן אמר לה כי הנאשם רדף אחריו וניסה להיכנס בו בכוח.

בעדותו הפתוחה בתחנת המשטרה מיום האירוע טען הנאשם כי בזמן שהוא ובנו טיפלו ברכב בעקבות הנזקים שנגרמו לו, הלל עבר במקום יחד עם אחר, אישר בפני הנאשם כי הוא גרם את הנזקים לרכב ואמר לו: "אני ארצח אתכם זה עוד לא נגמר", עשה לנאשם תנועות בידיים וקילל את הנאשם. הנאשם הוסיף כי הלל בעבר איים על בנו וגרם נזק לשמשה ברכבו.

באותו יום הלל נחקר באזהרה בחשד לביצוע עבירות של חבלה במזיד ברכב, היזק לרכוש במזיד והפרעה לשוטרי במילוי תפקידו, ובחקירתו אמר כי הנאשם פולש לשטח שלו תקופה ארוכה, גורם נזקים לרכוש ולבעלי החיים שלו. בהתייחסו ליום האירוע טען כי בבוקר הבחין ברכבו של הנאשם בשטח הפרטי שבבעלות הישוב קשת, ובהיותו שומר במטעים של "קשת" התקשר למשטרה שערכה את בנו של הנאשם. הלל הכחיש כי איים על הנאשם או שגרם נזק לרכבו, הוסיף כי השוטרת עדן לא עיכבה אותו ולא הכניסה אותו לסטטוס כלשהו אלא בקשה שיתקרב לנאשם, ובשל חששו עזב את המקום.

כחמשה חודשים לאחר האירוע נחקר הנאשם באזהרה בגין "איומים" בשיחה למוקד 100, טען בשל חששו מהלל, ואישר את גרסתו לאירוע כפי שנמסרה בעדותו הראשונה.

בסופו של יום, התיק נגד הלל נסגר, ונגד הנאשם הוגש כתב אישום בגין איומים בשיחה למוקד 100 של המשטרה, איומים מוקלטים שהושמעו כלפי המוקנית. במילים אחרות, התלונות ההדדיות בין הנאשם לבין הלל לא הבשילו לכדי אישום נגד מי מהם, וכתב האישום שהוגש נגד הנאשם ייחס לו עבירה שבוצעה לכאורה על ידו כלפי מוקדנית מוקד 100 של המשטרה.

עיינתי בהחלטת ביהמ"ש המחוזי נצרת בע"ח 30051-10-10 מדינת ישראל נגד נביה רדא (19.10.10) והחלטת בימ"ש השלום קריית שמונה נשוא הערר בת.פ. 42069-4-10 מדינת ישראל נגד נביה רדא, ולא מצאתי כי ניתן להקיש מנסיבות אותו מקרה לענייננו שעה שדובר על אירוע קטטה רבת משתתפים, שבגינה הוגש כתב אישום אחד נגד הנאשם, שעה שהתיק נסגר נגד יתר המעורבים. ביהמ"ש המחוזי היטיב לתאר זאת בהחלטתו: "עוד יאמר, מדובר כאן בנסיבות מיוחדות נשוא האישום ככזה, שכן, לנטען ענין לנו בקטטה זו צדדית כאשר בסופו של יום העוררת החליטה את אשר החליטה לגבי צד אחד וכמוקנה לה בדין."

....

"יש לבחון תוכן המידע וכאן כאשר בפנינו לנטען, קטטה זו - צדדית, טענות להגנה מן הצדק ולאכיפה בדרנית, עצם הכותרת "תרשומת פנימית" ככזו, אינה מייצגת פניית הסניגור."

כתב האישום אינו מייחס לנאשם עבירת אלימות כלפי הלל מה גם שהנאשם הודה בעובדות המתוארות בכתב האישום. בנסיבות אלה, אני סבורה כי נימוקי סגירת התיק נגד הלל אינם רלוונטיים להגנתו ולא באים בגדר חומר חקירה ועל כן הבקשה להעבירם להגנה נדחית.

זכות ערר כחוק.

מזכירות להעביר לצדדים.

ניתנה היום, י"ג אדר תשפ"ה, 13 מרץ 2025, בהעדר הצדדים.